

TELEGRAFULU ROMANU.

Nr. 7. ANULU XV.

Telegrafulu ese de done ori pe septemana: joi'a si Dumineca. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la espeditura foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gata prin scrisori francate, adreseate catre espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiu este pe ann 7. fl. v. a. Pe ear' pe o jumetate de ann 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

tru provinciile din Monarchia pe unu ann 8 fl. era pe o jumetate de ann 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe ann 12 pe 1/2 ann. 6 fl. v. a.

Inseratele se platescu pentru inteia ora cu 7. cr. sirulu, pentru a dou'a ora cu 5 1/2 cr. si pentru a trei'a repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Sabiu, in 22 Ianuariu (3 Febr.) 1867.

PROGRAMA

despre ordinea examenelor sem I. 1867, tinande cu elevii Institutului pedagogico-clericale alu archidiecesei greco-orientale in Transilvania.

Diu'a lunei Ianuariu 1867.	Inainte de amedi din
Luni 23.	Pastoralu, Clericii an. III.
Marti 24.	Morala, Cler. an. II.
Mercuri 25.	Istori'a bisericeasca, Cler. an. I.
Joi 26.	Pedagogi'a, Cl. an. III. si Ped. an. II.
Vineri 27.	Essegetic'a, Cl. an. II.
Sambata 28.	Dreptulu canonicu, Cler. an. III.
Marti 31.	Dogmatic'a, Cler. an. I.

Dupa amedi din
Gramatica, Pedagogii an. I si II.
Computu Ped. an. I si II.
Essegetic'a Cler. an. III.
Istori'a si statistica, Ped. an. II.
Introd. in S. Scriptura, Cl. an. I si II.
Geografi'a Istoria, Ped. an. I si II.
Marturisirea Ort. Istori'a bis., Ped. I si II.
la 3 ore.

Inceputulu :
la 9 ore
Sabiu, 7 Decembre 1866.

Cestiunea orientala.

Acesta cestiune este pre desu discutata si vorbita, decatu sa o trecemu si noi numai asi'a cu vederea; ba o amu pomenitu si noi in deosebite renduri in espunerea evenemintelor politice. Ce este asi'a dara cestiunea orientala? Luandu-ne dupa cuvinte apoi o amu pute responde si asi'a: „intrebarea resariteni“, seu si mai populariu d'isu: „trebile din partile resaritului Europei“ se intilege trebile politice.

Ni se nasce in sa o alta intrebare si adeca, ca unde jace acestu resaritu, seu mai bine unde se incepe, si deca scimu acest'a mai vine intrebarea: candu dicemu cestiunea orientala, putemu sa ne oprimu numai la marginile resaritene ale Europei? si deca trecemu aceste margini, unde sa ne oprimu?

Eata o gramada de intrebări din o intrebare si ince nici unu responsu pana acum.

De-si cestiunea, seu afacerea asi'a numita orientala s'aru pare ca e o afacere localisata in orientulu Europeu, ea in totalitatea ei cuprinde cu multu mai multu. Ea candu aru capeta adeveratul ei nume s'aru pute chiamá „cestiunea universala“ adeca a lumii intregi. Adeverulu acest'a lu pote afla cine-va din cea impregiurare, ca de cate ori acesta bola cronica a politice, devine mai acuta, simptomele ei se simtu nu numai in orientu, ci si in occidentu (apusu) afara de „fericit'a“ Spania, carea in nepasarea ei s'a naltiatu preste, seu mai dreptu s'a coboritu sub tote cestiunile generale europene. —

Acum aru fi a se determiná tempulu de candu s'a inceputu acea cestiune orientala? Si in privinti'a acest'a domnesce mare nesicurate. Nu scie omulu sa marga pana la tempurile cruciatiloru inapoi, seu pana la acelu Paleologu (imperatu bizantin), carele cersia in desiertu, cu resemnarea de credinti'a sea, ajutoriu dela curtea din Roma si prin acest'a dela occidentu, seu pana la ocuparea Constantinoplei in an. 1453 de Mahometu alu II, seu pote si de mai incóce, de candu adeca au inceputu occidentulu europeu a cunoce, ca islamismulu nu are putere de vietia si ca deca nu l'a pututu frange si scote afara din Europ'a armele crestineloru neintiesi, acum se va mistui elu insusi pre sine si de sine.

Noi credemu ca labirintulu acest'a de intrebări nu ne impedece de a ajunge la scopu, deca mai inainte de tote ne fixamu unu locu, carele este ossi'a asi'a dicendu pre langa care se inverte acesta intrebare momentosa numita orientala.

Loculu acelu si-are punctulu seu centralu Constantinoplea seu Tiarigradulu, apoi vine alu doilea cercu mai largu imperiulu otomanu seu asi'a d'is'a imperati'a turcesca cu diferitele-i popore, apoi tierile seu staturile, cari o incungiura pre acest'a.

Constantinoplea numita si Roma noua, este cheia lumii. Ea e asediata pre malulu stangu alu Bosforului, mai acolo, unde acest'a se iumpreuna spre resaritu cu marea negra si spre apusu cu marea marmora, dela carea totu spre apusu se continua canalulu dardaneleloru pana in Archipelagulu grecescu si de aci incolo in marea mediterana. Insemnatarea acestei situatiuni devine si mai insemnata, deca cugetamu, ca Bosforulu si marea negra e puntea cea mai naturala si cea mai sigura spre Asia mica si Asia propria, Archipelagulu si marea mediterana calea cea mai potrivita spre Egiptu si spre Africa, iara cu deschiderea canalulu dela Suez chiaru si spre India si gurile dunarei, celui mai insemnatu riu alu Europei ce se varsa in marea negra, cale naturala deschisa spre Europ'a centrala. Dicemu de Europ'a centrala, caci pentru cea occidentala suntu partile marei mediterane, precum marea adriatica, carea porta nãile pana la Veneti'a si Trieste, marea mediterana cu diferitele sinuri cari inlesnescu descarcarea nãiloru, la Tarentu si Genu'a (pentru Itali'a), la Marsilia si Toulon (pentru Franci'a) s. a. m. d. pana la oceanulu atlanticu, carele se afla intre Europ'a, Africa si America.

Din aceste schitiari pote vede ori cine, ca Constantinoplea in o mana puternica aru trebui sa faca epoca noua in istori'a poporeloru, aru trebui sa dea o directiune noua comercialui, asi'a dupa cum a datu caderea Constantinoplei la 1453, directiunea aflata de Cristofu Columbulu la 1492, carele cantandu altu drumu spre India au aflu America.

Puterile cele mari europene, cari se intereseza atat'a de impertulu turcescu, au asi'a dara impregiurările aceste dinaintea ochiloru. Fia-care din

ele se teme de celelalte, ca sa nu puna man'a pre acestu punctu insemnatu, pentruca in momentulu, candu s'aru intempla asi'a ce-va, celelalte aru fi amenintiate cu perire, seu celu putinu cu impilire.

Venimu la alu doilea cercu, la imperiulu otomanu seu turcescu si ne restringemu mai multu la partea cea europeana. Acest'a are o forma patrata. La media di sa radima de Bosforu, marea marmora, Dardanele, Archipelagu si Greci'a libera; la apusu de marea adriatica si Austri'a; la media-nopte de Austri'a, Serbi'a, Romani'a si la resaritu de marea negra. Poporele ei suntu turcii in massa mai mare in Rumeli'a, carea provincia e mai aproape de Constantinoplea, Grecii si Macedo-romani in provinciile de media-di; arnautii in partile apusene de media di; slavii (Erzegovini, Bosniaci, Croati si Bulgari,) mestecati cu macedo si daco-romani, in apusulu de media-nopte si la media-nopte a imperiului. Sa observamu, ca populatiunile aceste crestine suntu cu multu mai numeroase decatu turcii, cari nu facu nisi a trei'a parte din locuitorime.

Din espunerea marginiloru cunoceamu numai nisce vecini neinsemnati pana acum inaintea diplomatiei europene, luandu afara pe Austri'a. Intielegemu asi'a dara sub vecinii neinsemnati pre Greci'a, Serbi'a si pre Romani'a, pentruca de-si oesta din urma si sci'u castigá respectulu drepturiloru sele in evulu mediu, candu turcii erau gróza Europei; candu tota crestinetatea occidentala nu au potutu frange pre turci si nu iau potutu impedece a nu strabate pana la Viena; — ea (Romani'a) ingenunchiata (numai mai tardiu) de coruptiunea fanarului, fu adusa acolo, de era privita pana deunadile de Europ'a, de o parte intregitoria a imperiului otomanu. Serbi'a trebuie sa sufere si adi in punctele cele mai insemnate ale tierii garnisone turcesci; o asi'a dara o tierra numai pre jumetate libera.

Vecinii pre cari pentru insemnatarea loru ii putemu pune asi'a dara in alu treilea cercu ala cestiunei orientali suntu: in Europ'a Austri'a si Russia; (si acum putemu dice si de Itali'a) afara de Europ'a aru fi Persi'a si Egiptulu.

Dintre vecinii acesti mai insemnati in sa nici unulu nu a desvoltatu atat'a staruintia ca Russia, acum mai de doi seculi incóce, spre a se pune in posesiunea Constantinoplei. Diplomati'a apusena a intiesu in sa de multu pericolulu ce i amenintia din acesta staruintia si asi'a a silitu in diferite renduri pre puterea acesta mare a resemna de placerea ei. Diplomati'a apusena a vediatu pericolulu pentru civilizatiune si industri'a apusena, pentru care are pietie asi'a de bune in orientu si din acestu motivu a pusu in miscare legiunile franco-inglezo-sardo-austriace la 1854, a inlaturatu inundatiunea „panslavistica“ a jumetatiei resaritene din Europ'a, si a incisu Romani'a intre Austri'a si marea negra. Cu acest'a s'a facutu inceputulu dela inceputulu deslegarei cestiunei orientale: pre campurile Crimeei si inaintea Sebastopolei, cu arm'a, si in Romani'a (respectiv in conferinti'a dela Parisu) cu pena diplomatica.

De candu s'a statoritu la 1856 unu nou ecuilibru europeu cu cele tocmai espuse, acestu ecuilibru seu drepta compena s'a mai smintitu putinu.

Dupa cum aflăm prin diuarie, ca stau lucrurile n-stadi vedem, ca Russi'a se dechiara de mai multe ori, ca legaturile dela 1856 nu o mai oblega și ca ea este chlamata a se interesá de popórele slave și crestine din imperiulu turcescu. Si cá sa nu créda lumea ca Russi'a numai glumesce, sa-si aduca aminte, ca ea nu s'a tinutu nici de obligamentele dela 1815, dovéda e Poloni'a, pre carea avea a o guverná dupa o constitutiune deosebita și pe carea o au intrupatu acum in Russi'a.— Austri'a déca nu altuce-va, dara vecinetatea cea imediata aru trebúi sa o faca cá sa se intereseze.

Acum sa vedem de cele invecinate nu prin teritorii ci prin interese.

Prussi'a astadi are interesu in orientu, avendu unu principe pe tronulu Romaniei, dara póte și alte interese. E unu lucru cunoscutu, ca se repetiesce fórt de multe ori prin diuaristic'a nemtiésca, ca nemtii se inceteze de a mai emigrá in Americ'a. Cu colorile cele mai ingrozítóre se descrie sórtea emigranților sositi in mánile Yankeiloru, și se recomanda dirigerea emigratiunei spre orientulu europénu, carele e și aprópe de trupin'a nemtiésca, și are lipsa de populatiune, și e cu multu mai priinciosu și in privinti'a climatica decâtu Americ'a de Nordu séu Australi'a. Franci'a are interesu pentru ras'a cea comuna cu a ei și asiá, cá patróna a romanismului. Angli'a care are sa umble de aci înainte cátra Indi'a calea cea scurtaprin canalulu dela Suezú are interesu, ca marea mediterana sa nu i se incuie. In cele din urma insa și pentru Franci'a și Angli'a și pentru ori care alta putere interesulu celu maimare suntu depozitele de marfa pe tiermii mariloru ce incungiuara imperiulu turcescu și pre ambii tiermi ai dunarei și scóterea cerealeloru și altoru produse crude fórt efitine din tierile aceste.

Intalnindu-se in tipulu acest'a aci interesele tuturoru puteriloru asiá putemu dice ca castigulu și perderea Europei este de astadata asediata pre pamentulu imperiului turcescu.

Pána aceste puteri voru poté nesú cu asemenea putere spre orientu nici ca aru fi vre-o temere de smintirea dreptei campene. Dara principiulu pronunsiatu de Napoleonu „aliantie libere“ póte aduce o paralisatiune in o parte séu in alt'a. Popórele apusene se potu incaierá de nou pentru regularea marginelor statelor lor; ins'a Angli'a póte sa aiba necasu cu fenianismulu din Irland'a, séu cu Indi'a

séu Canad'a séu cu tóte deodata, și atunci celu ce va fi cu máni libera va sci sa profite de ocaziune

Pentru casuri de felulu acest'a Russi'a e cea mai amenintatóre. Ea la unu asemenea casu aru tinde mán'a slaviloru de média-dí preste románi și magiari (Romani'a și Austri'a), cari slavi incungiura aceste dóue elemente, și carii aru saluta pre rusi, de mantuitorii lor.

Eata asiá dara ca complicatiunea acest'a de interese adunate dela tóte puterile europene este cea ce agita pre Europ'a sub firm'a cestiunei orientale. Cum se va deslegá acest'a e o alta intrebare.

Putemú atinge aici pre scurtu ca in privinti'a deslegárei aru fi bine sa contribuie mai multu popórele, care suntu mai tare engagiate. Ele insa voru poté participá la deslegare numai déca se voru desbracă de indiferentismu și de prejudecie vatematóre intereselor lor proprii. De slavii din Turci'a vedem multu scriindu-se și descriindu-li-se starea lor; óre de románii din Turci'a gandesce-se cine-va?

Reform'a armatei in privinti'a sociala economica și finantiala.

(„Reform“).

Legile cele nóue despre datorinti'a generala de a militá și despre provocarea generala la apearare, publicate in proiectu, si au fára indoiéla punctulu seu de greutate in insemnatarea lor militara și pentru aceea naturalmente și in interesulu comunu e fórt de doritu, cá sa se examineze și sa se desbata de barbati de specialitate adeveratu militaria. Insa aceea nu o va negá nimenea, ca implinirea legiloru acestor'a taie adencu in relatiunile sociale ale poporatiunei, și ca ele au o insemnatare mare economica și finantiala, și in aceste trei privintie aru poté fi iertatu in lucruri militare și unui laicu a-si dá pererea sea pentru desbaterea intrebárei. Scopulu legiloru nóue dupa raportulu ministrului de resbelu jace intr'aceea, cá sa se radice puterea de apearare a statului la o culme cátu se póte mai mare și sa se procure armatei inteligintia, care pána acum'a partea cea mai mare i s'au detrasu prin eliberári legale. Scopulu acest'a s'aru poté ajunge fórt usioru, déca amu vré sa trecemú preste tóte celelalte interese și sa urmárimu fára crutiare numai tint'a acest'a singura.

Insa acest'a nu merge, cá interesele celelalte suntu de o natura asiá de puternica, incátu, déca aru fi trecute fára crutiare cu vederea, aru trebúi sa-i detraga zidirei celei nóue bas'a, pre care sta, prin care s'aru nimici ori ce garantia pentru puterea și durat'a creárei acestei'a. Pentru apeararea intereselor acestor'a și vocea unui laicu si are indreptatirea sea. Lucrulu numai atunci se póte inaintá, déca se va lumina din tóte pártile, cáci numai prin aceea ne póte succede, a aflá petrile demaratóre, pána unde se póte și este iertatu a pasi de o parte in pretensiuni, de alta parte in concessiuni.

Fia-care cunosce și e petrunsu de necesitatea aceea, ca puterea nóstra de apearare trebuie radicata la o culme cátu se póte de mare, și ca inteliginti'a trebuie reprezentata intr'unu numeru mai mare in armata și introducerea provocárei generale la apearare se recunosce de uniculu mijlocu, care ne póte duce la tint'a acest'a. In privinti'a acest'a se unescu opiniunile tuturoru; chiaru si Ungari'a nu face opozitiuni in contr'a principiului insusi, ci in contr'a forme, in care se pasiasca acest'a in vigóre; objectiunile cari s'au fácutu pána acum'a acolo nu suntu de o natura privitóre la lucru, ci la politica. Se intielege de sine, ca unulu și altulu, care va fi lovitú mai întâiu și nemijlocitu, nu va primí lovitur'a acest'a cu tacere, insa acest'a nu se póte considerá, și in scurtu tempu vomu priví lucrulu asiá, precum este, cá o necesitate neincungiurabila, cárei'a i suntemu datori a ne supune neconditionatu; in loculu afectului celui d'antáiu va urmá resignatiunea. Altmintrea sta treb'a in privinti'a modalitáțiloru, cari se alegu pentru realizarea principiului, la intrebarea acest'a se incepe lupt'a, aici e la ordinea dilei determinarea marime sacrifiului, pre care trebuie sa-lu dea fia-care singuratecu, cá sa inlesnéscá și sa asigure realizarea tinte celei inalte prelánga vatemarea cea mai mica a intereselor sele proprii și ale binelui comunu. Statulu nu póte și nu trebuie sa céra unu sacrificiu mai mare, decâtu e neaperatu de lipsa; ce trece preste acest'a e nu numai o apesare nerectificata, ce trebuie sa devina in óresi care privintia periculosa. In privinti'a acest'a se radicara mai multe voci in contr'a legii nóue de apearare și se amintescu unele puncte, in care se impune cetatieniloru singurateci ai statului și statulu insusi unu sacrificiu mai mare, decâtu se vede a fi justificatu prin ne-

POISIÓRA.

Impartásiri dintr'unu manuscriptu,
ce tractéza despre Dreptulu Canonicu alu Bisericei greco-resaritene ortodoxe ecumenice.

(Urmare.)

Sinódele bisericei nóstre?

Biserica nóstra ecumenica are cu valóre obligatória pentru intrég'a sea estensiune siepte sinóde ecumenice și dóuesprediece locale; ale cároru canóne cuprindu in sine ingrijirea clerului și a poporului credinciosu spre sustinerea dogmelor din sánt'a scriptura in curatieni'a și genuitate lor, precum și mesuri cuviincióse, cá in Biserica sa se faca tóte spre zidire, dupa cuviintia și ordine buna.

Cele siepte canóne ecumenice.

Acele siepte sinóde ecumenice in Biserica nóstra suntu:

a) Sinodulu dela Niche'a I. tinutu in dilele Imperatului Constantinu celu mare la anulu 325 spre reinfrángerea iscodirilorú lui Ariu Preotulu Bisericei Alesandrine și a partisaniloru lui, cari impugnav Ddieirea lui Christosu. La acestu sinodu ecumenicu

I. s'a stabilitu și formulatu credinti'a crestineasca despre Ddiu Tatalu și despre Ddieirea fiului lui Ddiu intru unu simbolu cu siepte articuli; apoi s'a statornicitu tempulu serbatórei Pasciloru séu a invierei lui Christosu pentru toti scilii, luandu de basa tempulu patimirei și alu invierei lui Christosu; s'a recunoscutu Scaunulu Ierusalimului de o potriiva cu celelalte Scaune patriarchale; s'a amplificatu can. I. apostolescu despre chirotonirea noului Episcopu, seversinda prin doi séu trei Episcopi cu aceea, ca alegerea noului Episcopu are a se face in sinodu metropolitanu și numai acea alegere se pune in lucrare, pre carea Metropolitul o va fi intáritu; ca de dóue ori intr'unu anu, inainte de postulu mare și pre la tempulu tómei sa se tina sinodu metropolitanu, precum acest'a o prescrie canonulu 27 apostolescu; s'a mai aprobatu obiceiurile cele vechi in privinti'a jurisdicțiunei metropolitane și a estensiunei vechi a Metropolielorú și a sinódelorú metropolitane, precum și a patriarchielorú din Rom'a, Alesandri'a și Antiochi'a; s'a asediatu și casatori'a clerului in contr'a unoru nediveli pentru celibatu. Numerulu celor adunati Archierei la acestu Sinodu au fostu 318, și 86 preoti, diaconi și monachi invetiati, și s'au asediatu 20 canóne. Cei de frunte Archierei au fostu: Alessandru Episcopulu Constantinoplei, Vitonu și Vicentiu Presbiteri cu Episcopulu Car-

duvei din Ispani'a cá locútorii ai lui Silvestru Papei Romei, apoi Alessandru alu Alesandriei, avendu siesi de ajutoriu pre Diaconulu seu Atanasiu, carele apoi iau urmatu in scaunulu archierescu, precum și Evstatiu alu Antiochiei și Macariu alu Ierusalimului, Pafnutiu și Spiridonu și ceilalti.

Sinodulu ecumenicu II.

Alu doilea Sinodu ecumenicu s'au tinutu la Constantinopole la anulu 381 pre tempulu marelui Teodosiu. Parintii cei mai insemnati au fostu Nectariu alu Constantinoplei, Thimoteiu alu Alesandriei, Grigoriu Teologulu, și Grigoriu Nicanulu și alti multi Episcopi dela Resaritu cu numeru 150 iara dela Apusu n'au fostu nici unulu, nici locútorii Papei Damasu, carele n'au tramisu nici epistol'a sea sinodale dupa obiceiulu vechiu, cáci presimtiése, ca scaunulu archierescu din Constantinopolea are a primí in biserică pusetiune de o potriiva cu celu alu Romei, de-si apoi au acceptatu tóte canónele ale acestui Sinodu, in care 1), s'au tractatu eresulu lui Macedoniu și s'au osánditu cá unu hulitoriu de Duhulu sántu; 2) pre lángá cei siepte articli ai Sinodului ecumenicu I s'au mai adausu alti cinci articlii, și adeca despre Duhulu sántu, carele este Domnulu de viétia facatoriu, și purcede din Tatalu, și este impreuna cu Tatalu și cu fiulu inchinatu și maritu, carele au graitu prin proroci; despre biserică, ca este un'a, sánta, so-

cessitate, unde pentru aceea se cere imperativa o schimbare.

Cea dintâiu sî după parerea noastră cea mai însemnata controversa dintre acestea este otarirea oficiului de serviciu în armata. Acesta s'au pof-titu de siése ani la linia și de siése ani în reser-va, și adeca trei ani în rezerv'a dintâiu și trei ani în rezerv'a a două. Este învederatu cumca în punctulu acest'a au mersu proiectulu de lege prea de-parte, cu multu mai departe, decâtu se pôte justificá prin necesitate. Înainte de tóte se díce acest'a în privinti'a duratei datorintiei de serviciu în linia, pentru ca îm-plinirea datorintiei acestei'a de serviciu la linia pre-tinde sacrificiulu celu mai mare, taia în viéti'a sociala și în esistinti'a materiala a fia-cărui singuratecu, de aru fi de ori ce stare de si-aru fi alesu ori ce ca-riera. Si aceea e în sine unu sacrificiu mare, candu se smulge barbatulu din chiamarea sea, ce si-au alesu, însa candu este retinutu mai multu tempu în departare dela chiamarea aceea, atunci negresitu vine în urma și pericolulu acel'a, ca elu sa instrainéza cu totulu dela chiamarea sea; ca si perde desteritatea (gibaci'a), ba chiaru și facultatea de a o mai putea continuá după demissionarea sea, ca prin aceea si perde mai multu sés mai puțin si facultatea, de a-si putea castigá cele de lipsa și devine siesi și altor'a spre greutate. Cumca prin-cipiulu acest'a și din proportiunea locului nu se privește în genere de realizaveru, adeveresce otar-irea făcuta în proiectulu de lege, despre admiterea unui tempu de presentia spontaneu de unu anu și despre concederea unei licentiári pe durata. Fa-voratiunile (inlesnirile) acestea însa care suntu cu putinti'a, suntu numai pentru o parte mica, după proportiune fôrte mica, pre cari i ajunge sôrtea, éra pentru partea cea cu multu mai mare a ace-stor'a nu esista, cu tóte ca diferinti'a asiá e de colosala, încátu pôte provocá între cei nefavoriti o turburare, care pôte deveni chiaru și fatala. Nu numai eruditulu, invetiátulu, oficialulu și artistulu simte urmârile unui tempu asiá îndelungatu de serviciu, și profesionistulu, ba tieranulu simte, ca se instreinéza dela meseri'a sea și elu se simte in-grigiatu pentru viitoriulu seu, lui i vinu cugetári curiose despre principiulu enunçiatu asiá de multe ori: dreptu egalu pentru toti, și înzadaru se stra-duiesce, a inventá motivele pentru o ilegalitate asiá evidentá în tractamentu. Acest'a produce o in-

tielegere rea în armata, care în casulu convocârii rezervelor pôte sa devina periculósa. Ne'tielegerea se latiesce însa și la poporu și deschide în relatiunile sociale unu abisu, care nu este mai puțin ame-nintiatoriu.

Noi nu vrem sa combatemu prin acest'a fa-voratiunile concesse, ci le tinemu de drepte și ne-cesarii, noi vrem numai o micșiorare a datorin-tiei generale de serviciu în linia cu trei ani. Prin acest'a s'aru face diferinti'a cu multu mai mica, sacrificiulu acest'a lu pôte aduce și profesionis-tulu și tieranulu, fără periculele descrie mai in-susu pentru viitoriulu seu; favoratiunea unor'a si perde prin aceea agerimea sea, de óre-ce pentru diferinti'a acest'a mai mica în tractamentu totu se potu aflá înca motive de justificare. (Va urmá.)

Eveneminte politice.

S a b i i u 21 Ianuarin.

În privinti'a afacerilor constitutiionali interne se dícea dílele trecute ca Imperatulu va îndrep-tá câtra díetele de dincolo de Lait'a unu messagiu, prin carele va recunósce senatului imperialu estra-ordinariu votu consultativu în afacerea impecârii cu Ungari'a, iară în privinti'a constitutiunei din Fauru activitate modificátore.

Denumirea ministeriului ungurescu o tine tóta díuaristis'a vienesa cá a mâna. „N. Fr. Pr.“ și alte foi ne spune ca după aceste în scurtu are sa urmeze încoronarea Majest. Sele de Rege alu Un-gariei. Se mai asigura de mai multe párti și de-numirea unu ministeriu r e s p u n s a b i l u din-co'o de Lait'a, carea are sa se întemple în unulu și acelasi tempu cu celu alu Ungariei.

Coalitiunea ministeriului germano-slavu înre-gistrata și de noi în unulu din nrii mai dinainte se deminte de foile centralistice din tóte pártile.

Alegriile translaitane suntu pa gatatu.

În Pest'a lucră comitetulu de siése-dieci și siepte din tóte puterile. După scirile cele mai pró-spete în 31 Ian. c. n. erau primite dejá 57 de alinee la care s'a facutu numai trei amendemente.

Din capitala Croatiei spune unu tel. la „Hr. Ztg.“ ca municipiulu de aci au respinsu pro-vocarea locutiintiei privítore la punerea în lucrare a ordinatiunei pentru întregirea armatei și ca regimulu va fi silitu a întrebuintá mijlóce constringátore spre a o pune în lucrare.

Cestiunea o r i e n t a l a aflámu din díuarie ca e tratata cu multu interesu și din partea ministe-

riului de esterne austriacu. Ni se asigura ca mi-nistrulu de Beust au întervenitu pentru ameliorarea sortiei crestinilor din Turci'a atátu la Pórta, câtu și la puterile cele mari europene.

În F r a n c i a are sa se deschida la 14 Fauru corpulu legislative. Cuventulu Imperatului va fi pacificu.

Din S p a n i a numai încéta scirile despre re-scóla, dar totodata și despre condamnârile cele mai aspre cari aducu aminte de tempurile auto da feele (actu de fide) evului mediu.

Revolutiunea Cretenilor o faceau dígnarele mórtá. Acum o reinvia de nou și se spune de invingeri nóue.

Publicámu aici după alte foi urmátoreá :

1253—1867.

Publicatiune.

În legatúra cu emisulu guberniale dtó 9 I. c. Nr. 364, la întielesulu ordinaciunei în. presidiu alu cancelariei reg. aulico-transilvane din 12 I. c. Nr. 146, se facu cunoscute drepta cinosura mai la vale unele determinatiuni pentru punerea în lucrare a schimbârilor legii pentru întregirea armatei, ce se copríndu în ordinulu imperialu din 28 Decembre a. tr., rezervandu-se pe mai încolo urmandele dispu-setiuni.

1. La întregirea acest'a de armata suntu chiamati numai junii nascuti în anii 1846, 1845 și 1844, cari după emisulu gubernialu dtó 18 Oct. a. tr. Nr. 23835 înca suntu chiamati, va se díca, na-scutii din anii 1843 și 1842 nu suntu și mai încolo chiamati la întregirea acest'a de armata, ei nu mai suntu obligái la serviciulu militarlu, luanduse afara casulu acel'a, candu unu obligatu de a militá, din aceste dóue clase de etate, s'aru fi detrasu pâ-na acum nelegalminte dela însirarea în óste, în care casu se va supune inrolárei după § 45 din legea pentru întreg. arm. dtó 29 Sept. 1858 și cei pâna la an. 1832 inclusive nascuti.

2. Eliberárele dela obligamentulu de a intrá în armata, care se baséza pe §§ 18 pâna inclusive 21 la 18 din legea pentru întreg. armatei precum și eliberárele care corespundu acelei'a în privinti'a concedieloru după determinatiunile pré inalte ce se cupríndu în colectiunea despartimentului ordinatiu-niloru suplementari 1 Nr. 14, 15, 16, 17, 18, și 19, au de a încetá dejá pentru tóte casurile pentru

bornicésca și apostólésca; despre marturisirea Bo-tezului întru iertarea pecatelor, a invierei mortí-loru, și a vietiei vécului, ce va sa fia; 3) s'au adusu canonu, cá Episcopii sa nu turbure Biseri-cile cele ce nu cadu subt jurisdicțiunile lor, întá-ríndu-se totudeodata și Canonulu adusu în privin-ti'a acest'a de câtra Sinodulu ecumenicu I; 4) prin canonu se da scaunulu archierescu din Constanti-nopole întâietate după scaunulu archierescu din Rom'a; 5) s'au prefíptu norm'a pârilor în contr'a Episcopiloru; cu totulu s'au făcutu în acestu Si-nodu siepte canóne.

Sinodulu ecumenicu III.

Alu treilea Sinodu ecumenicu s'au celebratu la Efesu în Asi'a în dílele Imperatului Teodosiu celu micu la a 431 fiindu adunati preste 200 Ar-chierei; și conducatoriulu lor au fostu Cirilu alu Alessandriei, totudeodata și imputernicitulu Papei Celestinu din Rom'a, carele apoi tramise de loco-tiitori ai sei pre Arcadiu și Proectu Episcopi și pre Filipu presbiteru. Conchiamárii acestui Sinodu au datu ansa eresulu lui Nestoriu, Patriarchulu Constantinopolei, carele începuse a invetiá, ca unulu este Christosu fiulu lui Dumnediu, și altulu este Christosu fiulu Mariei în contr'a articulului alu II și III din Simbolulu Credintiei dela Niche'a. Deci s'au osanditu Nestoriu cá unu ereticu și s'au pusu subt anatema, ear Episcopii acei'a, pre cari Nes-toriu iau conturbatu în scaunele loru cáci erau ortodoxi și nu primeau eresulu lui, s'au dechiaratu

de nevinovati și dreptcredinciosi, ear în urma Me-tropoliei din Cipru i s'au restituitu independinti'a sea de câtra Metropolitulu din Antiochi'a, carele, cáci Cipru devenise în cele civile subt Ducatulu din Antiochi'a, vrea sa și subordineze bisericése Metropoli'a Ciprului sub a sea jurisdicțiune met-ro-politana.— Lucrarea acestui Sinodu ecumenicu s'au esprímatu în 8 Canóne.

Sinodulu ecumenicu IV.

Alu patrulea Sinodu ecumenicu s'au foslu tí-nutu în Halchidonulu Vitiniei pe tempulu Impe-ratului Marcianu la an. 451, la care 630. Archie-rei au luat parte, sub presiedinti'a lui Anatoliu Patriarchulu Constantinopolei, și la care afara de solii papali, au fostu Maximu alu Antiochiei, și lu-venalu alu Ierusalimului. Substratulu principalu alu acestui Sinodu au fostu eresulu Archimandr. Eutihiu, și alu partinitoriului lui alu Episcopului Dioscoru din Alessandri'a, invatiendu acel'a, ca Christosu se împár-tiesce în dóue fetie, ear acest'a, ca Christosu are dóue firi. Deci Sinodulu acest'a pre bazea articu-liloru Simbolului dela Niche'a au osanditu acestu eresu, și au anatemisatu pre Eutihiu, și pre Dioscoru împreuna cu aseclii lor, și ar primitu de ale sele Canónele cele aduse de pâna acum. Apoi trecendu la obiecte disciplinari, au osanditu chirotoniele pentru bani; au opritu amesteculu pre-otiloru în lucruri lumesci; tagm'a monacha'a s'au regulatu și s'au subordinatu Episcopiloru, în ale căroru tínuturi se afla monastirile lor; se opre-mesce preotimei a parási parochi'a sea fără scri-sórea Episcopului respectivu, ear Episcopiloru a chirotoní preoti supernumerari; ea scaunulu epis-

copescu este forulu competente, cáru'i'a au clericii sa astérna pâriile lor, ce le au în contr'a altoru clericii, ca unu preotu nu se pôte pune la dóue bis-erici, adeca la dóue parochi; se opresce Epis-copiloru a nediú la stapâni lumesci spre a se táia o Metropolia în dóue; se demanda cetitoriloru și cantáretiloru a luá de sotia fete de relegea nó-stra; reguli pentru monachine; despre preotii și monachii vinovati de conjurati'a, ca Metropolitulu de dóue ori pre anu sa conchieme Sinodu, unde va voi; se opresce preotiloru a rápi după mórtéa E-piscopului lor lucrurile lui; ca monastirile nu se potu secularisá; ca Metropolitulu este datoriu a stáruí, cá Eparchi'a veduvita sa capete în tempu de trei luni pre Episcopulu seu, și cá venítulu E-parchiei veduvite pe bazea Canonului 58 aposto-lescu sa se padiésca întregu de iconomulu Eparchiei; se demanda, cá fia-care biserică, ce are Episcopu, sa aiba Iconomu din clerulu seu; ca cei ce ra-pescu femei cu nume de casatoria, și complicitii lor, déca suntu preoti, sa cada din trépt'a preotiésca, ear déca suntu mireni, sa se anatemisésca; se ín-taresce canonulu alu 3 alu Sinodului ecumenicu II despre întâietatea Patriarchului din Constantinopole după cea a Patriarchului din Rom'a; ca Episcopulu nu se pôte degradá la trépt'a presbiterale, cáci déca s'au facutu nevrednicu de Episcopatu, atunci nici presbiteru nu pôte sa fia, ear déca pe nedreptu s'au lipsitu de Eparchia, atunci sa repune în tóta-onórea și beneficiu; în fine se otaresce, cá Epis-copii din patriarchatulu Alessandriei sa se tína de obiceiulu lor celu vechiu, în urm'a cáru'i'a ei ni-mic'a nu facea mai însemnatu pre tempulu veduviei scaunului lor patriarchalu. (Va urmá.)

intregirea de armata din acestu anu, unde dechiararea de eliberatu ce s'a făcutu la nescine conformu § 26 din legea intreg. arm. prin diregatori'a respectiva de inrolare, in dñ'a presentărei intimatiunii oficiöse a ordinatiunii imperiale din 28 Dec. an. tr. la aceea diregatoria— inca nu a ajunsu implinirea cerintelor ce se pretindu in § 28 din legea de intreg. arm. pentru valörea ajunsu in putere de lege, a nöuei eliberări dela militia.

3. Spre a se puté considerá in sa relatiunile familiari ale acelor'a, carii dupa determinatiunile legale cuprinse in punctele mai dinainte, au fostu eliberati dela obligamentulu de a intrá in öste, in sa dupa ordinulu pre inaltu, ce sta acum in putere de lege, nu se mai potu, li se concede eliberarea avuta pâna acum'a si sub validitatea acestui nou prescisu, deca mai inainte de dñ'a observata in punctulu mai susu, s'au casatoritu si deca soci'a seu unu copilu le mai este in viatia, in casulu acest'a in sa se presupune totdeun'a, căci au de a documentá preste totu implinirea conditiunilor acelor'a, dela care, dupa prescisele de pâna acum'a, a depinsu recunöscerea titulu de eliberare.

4. Pretensiunile ce se facu pentru eliberarea dela militia dupa punctulu 19 si 21 din legea de intr. armatei au de a se pertraptá de acum incolo dupa valörea determinatiunilor § 13 din legea acest'a si dupa pré inalt'a resolutiune din 6 Oct. 1860 (ordinatiunea suplimentara despartimentulu I nr. 9) in care casu are de a se considerá cu acuratetia, cá dela eliberarea competitoriului se depinda in adeveru sustinerea parintiloru, mosiloru seu fratiloru si ca eliberarea sa nu se concéda in casulu acest'a, candu economi'a si fára de eliberarea competitoriului se póte purtá prin lucratori tocmiti, putendu-se in tipulu acest'a sustiné parintii, mosii seu fratii lui.

5. Fiinduca nici pâna acum'a din titulu de casatoria dupa punct. 4 in § 13 din legea intregirei arm. nu s'au concesu eliberarea celoru ce se afla in a trei'a clasa de etate, nu se mai póte concede un'a atare eliberare, de aceea deca de cu totulu predisulu titlu de eliberare, deca nu cum-va, la presupunerea satisfacerei celorlalte conditiuni, s'aru fi incheiatu casatori'a din partea unui june ce se afla dejá in a trei'a clasa de etate, inainte de dñ'a mentionata la punctulu doi din emisulu de fatia.

6. Taxele ce s'au depusu conformu prescripteloru pentru eliberarea de a intrá in öste seu pentru demiterea din aceea, deca au urmatu pâna la dñ'a determinata in punct. doi din acestu emisu, suntu de valörea §§ 3 si 9 din prescriptulu de substituire dto 11 Febr. 1856 asiá, incátu acel'a pentru care s'a depusu tax'a, este eliberatu de totu si pentru totdeun'a dela ori si ce servitiu militaru prin urmare acum, dela servitiulu de linia de siése ani si obligamentulu de reserva asemenea de siése ani.

7. Cu respectu la acei individi, căror'a mai inainte de dñ'a amintita la punct. doi alu emisului de presentu, li s'a concesu, dejá spre scopulu eliberării dela militia seu a demiterii din öste, depunerea taxei si atunci are de a remané in valöre atare concessiune, deca si nu s'aru fi pertraptatu eliberarea seu demiterea in dñ'a aceea, in sa pre lângá conditiunea aceea, ca depunerea taxei sa se fi efectuitu inlauntrulu terminulu otaritu spre acestu scopu.

8. Din titlu § 21 la 18 (§ 42 la d) din legea pentru intregirea armat. nu se mai concede demiterea din öste, de aceea dupa manipulariunea observata dupa prescriptele de pâna acum incolo toti ostasii, cari au ajunsu in relatiunile comemorate in punct. 9 la g) din ordinatiunea imperiale, deca acei ostasi se afla in servitiulu locale.

9. Acei'a, cari pe bas'a punct. 7 alu ordinatiunii imperiale dto 28 Dec. 1866 intra de voia buna in öste cu scopu de a se folosi de favorisarea cá oficiaru de reserva, trebuie se corespundia conditiunilor determinate in § 2 din legea pentru intreg. arm. si respective celoru determinate in pct. 1 si 7 a ordinatiunii imperiale, ei au de a se asentá numai pentru obligamentulu legale de linia si reserva (p. 4 din ordinatiunea imperiale) si numai pentru infanteria, venatori si cavaleria.

Spre examinarea calificatiunii competitoriului pentru memorat'a favorisare, este indreptatitu comandantele acelu corpu de trupe, la care a intratu respectivulu.

La insinuarea verbale seu in scrisu au de a se aduce:

- Documentare despre etate,
- invoirea tata-seu, seu a tutorului,
- testimoniile despre studiile făcute, si in fine
- in casu, candu nu se cere intrarea nemijlocitu dupa absolvarea studiiloru, si unu testimoniu officiosu de moralitate.

Din siedinti'a reg. Governu transilvanu tinuta la Clusiu in 16 Ianuaru 1867.

C r e n n e v i l l e m. p.

G r u z m. p. secret.

Scólele elementarie in Nordamaric'a.

(Capetu.)

Pre lângá tóte acestea sciintie grigee cea mai mare se pune in cultivarea limbei si a vorbirei, nu numai cá sa scia baiétulu, ci sa se servésca si folosésca cu ea. Oratori'a se tine de lucru mare, si-si dau tóta silinti'a spre a si-o castigá. De aceea sil'a cea mare pentru pronuntiare buna si vorbire respicata. Spre acestu scopu se invétia cantece si cuventári intregi si se declameza, mai vertosu cuventári dela barbatii, cari au pusu fundamentulu neatarnării loru, cuventári pline de foculu sacru a iubirei du patria, libertate si mandria nationala si omenésca. Eleviloru mai inaintati li se dau intrebári politice din acele tempuri, cá sa le respundia liberu si in discussiuni formale sa-si dea francu párerile. Nu li se dau astfelu de intrebári, cari sa se respunda cu dóue trei cuvinte, ci se cere cá respunsurile sa fia cátu se póte mai complete enarandu totu ce scie despre datu dupa o ordine logica, — sa enaréze d. e. viéti'a intréga a unui barbatu mare, ce póte servi de modelu si idealu in tóte privintiele, sa spuna tóte impregiurările cu cauzele si urmările; pre scurtu sa desfasiare lucrulu intregu pâna in cele din urma si mai fine fase. Prin acest'a se tinte-se la fluiditate in cursulu ideiloru, si cá elevulu sa pricepa bine aceea ce scie, si sa o póta si spune chiaru si respicatu. Mai multu tinu la desvoltarea si intărirea mintiei si a priceperii, de cátu la memoria, căci prin acele de buna séma va fi mai fericitu, nu numai a casa, ci ori unde lu va aruncá sórtea prin lume.

Si despre desvoltarea corpului se ingrijesce scól'a americana mai multu cá ori si care. Gimnastica stricta nu tinu, ci au o sistema mixta din jocuri comune si esercitie gimnastice. In óre anumite iesu elevii si se aduna in salele acele mari seu in curte la jocu, si invetiatoriulu seu invietorés'a siede la claviru si cánta câte o piesa de cántare seu jocu, copiii baieti si baieto, se prindu de máni facu hore si lantiuri si se misca si mergu, s'aru si jóca si facu feliu de feliu de figuri in modulu horeloru vechi elinesci. Dupa resbetulu din urma s'a introdusu si exercitie militaresci in scólele elementarie. Jocurile acestea inviosiódia, redica si inveselescu pre copii, le face scól'a placuta si-i lipescu de ea, incátu mergu cu dragu si bu-

curosi la ea, cá la unu jocu si o petrecania fórte placuta, pre candu de alta parte suntu pentru instructiunea obligatöre unu mediu de mai mare folosu decátu ori-ce alte mijlóce silnice.

Principatele române unite.

Imprumutulu lui Oppenheim in siedinti'a de astadi s'a primitu cu 58 in contr'a 40 voturi, dupa ce amendementulu dlui Ionescu s'a respinsu de cátra camera. Presiedintele Ministeriului a cerutu linitulu acestei cestiuni. Siedinti'a a duratu pâna la 10 óre nöptea. „Ind. rom.“

Nr. 6—2 Concursu.

La scól'a populara din opidulu Feldiör'a in districtulu Brasiovului, sa cere unu Invetiatoriu pentru clas'a I, cu salariu anuale 100 fl. v. a. din cas'a alodiala, si 40 xr. dela totu scolariulu, precum si cuartiru liberu.

Doritorii de a ocupá acestu postu vacantu, sa-si inaintedie la subscrisulu cererile loru timbrate, si prevediute cu atestatu de botezu, de moralitate, si de studiile gimnasiale seu pedagogice, pâna la 1 Februaru a. c. st. v.

Brasiovu in 12 Ianuaru 1867.

I o a n n P e t r i c u

Protop. si Insp. distr. de scóle.

Nr. 5—1 Edictu.

Judecatori'a cetatei si scaunului din Mediasiu face cunoscutu, ca Ioann Pop'a au repausatu in Duranu Cule (satu in imperiulu Ottomanu) in lun'a lui Ianuaru 1862 fára a lasá vre-o diata (testamentu). Fiinduca acésta judecatoria nu scie, deca si căroru persóne compete vr'runu dreptu de ereditate asupr'a remasului lui: suntu provocati toti căti cugeta a face din veri-ce tituli de dreptu vre-o pretensiune, cá in terminu de unu anu, computatu din dñ'a insemnata mai josu, sa se insinue la acésta judecatoria, si comprobandu-se dreptulu de ereditate sa se dechiare de voiescu a fi eredi seu bá; căci la din contra remasulu pentru care intr'acei'a se constitui Rudolph Schuster advocatu din Mediasiu cá curatoru, se va pertraptá cu cei ce se voru dechiará de eredi si li se va dá locu in possessiune, seu deca nu s'a dechiaratu nime de erede, Remasulu intregu se va apucá de cátra statu, cá unu lucru ce nu are nici unu erede. —

Mediasiu 16 Decembre 1866.

Nr. 2—2 Edictu.

George Radu din Crihalm'a in comitatulu Albei superiöre, in Transilvani'a, care mai bine de trei ani si au parasitu cu necredintia legiuit'a sea muieru pre Ann'a Georgie Micu, si pribegesce in lume, se provóca cá in terminu de 3 luni sa se presentedie inantea subscrisului foru matrimoniale, căci la din contra, procesulu divortialu asupr'a-i pornitu, se va decide si fára densulu, in intielesulu presciseloru SS. Canóne bisericesci. — Hasiufaleu in 7 Ianuaru 1867.

Forulu matrimoniale gr. res. alu Tratulului protop. alu Palosiului.

I o a n n G h e a j ' a ,
Admin. protopopescu.

MUNTELE DEALULU NEGRU alu Domnulului B u d i s t e a n u din Bucuresci, care munte se afla in apropiere de Turnu-rosiu, se da in arenda dela Sf. George anulu acest'a pe 5 seu mai multi ani, si se si vinde pentru veci (ohavnicu). Doritorii se potu adressá la acésta Redactiune spre a priimi informatiuni mai de aprópe.